

Den 21. september 2023

Høringsnotat vedr. bekendtgørelse om udtagning af kulstofrige lavbundsjorder med henblik på genopretning af naturlig hydrologi (klima-lavbundsprojekter)

Ændring af bekendtgørelse nr. 211 af 8. februar 2022 om udtagning af kulstofrige lavbundsjorder med henblik på genopretning af naturlig hydrologi (klima-lavbundsprojekter) blev i udkast sendt i ekstern høring den 7. juni 2023 med frist for afgivelse af høringssvar den 5. juli 2023.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har modtaget høringssvar fra fem organisationer: Bæredygtigt Landbrug (BL), Finans Danmark, Kommunernes Landsforening (KL) og Landbrug & Fødevarer (L&F) har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse. Landinspektørforeningen har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til bekendtgørelse.

Herudover er der modtaget høringssvar fra Erhvervsministeriet, som bemærker, at der er erhvervsøkonomiske konsekvenser som følge af ændringen til bekendtgørelsen. De erhvervsøkonomiske konsekvenser er vurderet til under 4 mio. kr. og er derfor ikke kvantificeret yderligere.

Høringssvarene har primært berørt følgende punkter:

1. Beliggenhedskriteriet/10 ha grænsen (L&F, KL)
2. Jordfordeling (KL og L&F)
3. Satser (BL, KL)
4. Inddragelse af panthaver (Finans Danmark)

Ad. 1 Beliggenhedskriteriet/10 ha grænsen

KL bakker op om muligheden for at fravige beliggenhedskriteriet, dog således at små projekter ikke spænder ben for udtagning af store arealer. L&F ønsker at få fjernet arealkravet om, at et projektareal skal være på mindst på 10 ha.

Fødevarerministeriet kan oplyse, at et projekt i dag, i medfør af de gældende regler, skal opfylde projektkriterierne om, at mindst 60 pct. af projektarealet skal være beliggende på kulstofrige lavbundsjorder (beliggenhedskriteriet), og at projektarealet er mindst 10 ha. I de gældende regler kan dette fraviges med 10 pct.

Med ændringen af bekendtgørelsen vil det blive muligt at fravige projektkriterierne, såfremt et projekt i forundersøgelsen viser sig ikke at opfylde projektkriterierne, men alligevel er omkostningseffektivt og

ikke medfører øget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne, jf. § 14. Dette vil give mulighed for, at flere omkostningseffektive projekter kan gennemføres. Således vil det også blive muligt at gennemføre flere omkostningseffektive projekter, som potentielt er under 10 ha. Fødevareministeriet har ikke planer om at fjerne arealkravet på 10 ha. Høringssvarene medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.

Ad. 2 Jordfordeling

KL og L&F anbefaler, at jordfordeling bliver muligt i ordningen.

Fødevareministeriet har ingen aktuelle planer om at åbne for jordfordeling i ordningen. Det bemærkes, at der har været stor søgning til klima-lavbundsordningen i den nuværende form. Det bemærkes, at der er mulighed for jordfordeling i lavbundsordningen "Vand- og klimaprojekter", som udbydes af Landbrugsstyrelsen. Høringssvarene medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.

Ad 3. Satser

BL og KL peger på, at kompensationssatserne er for lave. KL bemærker, at der er stor forskel på kompensationen for naturarealer i hhv. den nationale klima-lavbundsordning (4.500 kr. pr. hektar) og den EU-finansierede lavbundsordning (0 kr. pr. hektar). Dette medfører uhensigtsmæssig konkurrence imellem ordningerne.

Fødevareministeriet har ikke for nuværende et grundlag for at justere på satserne. Satserne er beregnet af Københavns Universitet (Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, IFRO) på baggrund af gennemsnitlige indkomsttab og ekstra omkostninger. Ministeriet kan hertil oplyse, at der i klima-lavbunds-bekendtgørelsen gives støtte til naturarealer som de minimis-støtte, som ikke tilbydes i den EU-finansierede lavbundsordning. Fødevareministeriet vil fremadrettet se nærmere på problemstillingen. Høringssvarene medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.

Ad 4. Inddragelse af panthaver

Finans Danmark har bemærket, at der ikke er indarbejdet bestemmelser vedr. panthaverinddragelse i bekendtgørelsen. Finans Danmark henviser til bemærkningerne til den seneste CAP-lov.

Fødevareministeriet kan oplyse, at der pågår et arbejde med at forberede en snarlig løsning, der iagttagelse bemærkningerne til CAP-loven vedr. inddragelse af panthaver i lavbundsindsatsen. Høringssvaret medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.

Øvrige bemærkninger

I *tabel 1* gennemgås øvrige elementer fra høringssvarene. Høringssvarene er gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan findes på Høringsportalen.

Table 1. Øvrige elementer fra høringssvarene

Høringssvar	Fødevarerministeriets bemærkninger
<p>Bæredygtigt Landbrug Mener, at der er begrænset viden om udledning fra arealer med kulstofindhold mellem 6-12 pct. Anbefaler at hæve minimumsgrænsen for, hvor meget kulstof der er i jorden.</p>	<p>Det er veldokumenteret, at udtagning af kulstofrige lavbundsjord reducerer udledning af CO₂ og dermed har en klimaeffekt. Ophør af dyrkning og dræning medvirker til at formindske udledning af bl.a. drivhusgasser. Der er ikke planer om at hæve minimumsgrænsen.</p> <p>Medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>Bæredygtigt Landbrug Når vandstanden øges på et bestemt areal, påvirkes omkringliggende arealer. Dette kan medføre uønskede konsekvenser for både dyrkningsværdien og biodiversitet. Der er stor forskel på, hvordan forskellige arealer håndteres.</p>	<p>Projektarealet defineres i forundersøgelsen, og det fastlægges, hvordan projektarealet påvirkes af fremtidig vådgøring. Der planlægges eventuelle afværgeforanstaltninger.</p> <p>Medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>Bæredygtigt Landbrug Mener, at forundersøgelsen ikke adresserer risikoen for udledning af fosfor og undervurderer øget udledning af metan.</p>	<p>Der gives tilsagn til gennemførelse af projektet, hvis forundersøgelsen viser, at klima-lavbundsprojektet ikke medfører forøget fosfor-udledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne. Der pågår løbende forskningsprojekter til at understøtte og udbygge beregningsmetoderne.</p> <p>Fsva. metanudledning, så er der taget højde herfor ved fastlæggelse af drivhusgasemissioner fra lavbundsjord. Samlet set giver udtagning af lavbundsjord en klimaeffekt.</p> <p>Medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>Bæredygtigt Landbrug Mener, at tilsagnshaver bør have ret til ikke at acceptere ændringer til tilsagn, hvis et tilsagn om tilskud ændres pga. EU-statsstøtteregler eller fejloplysninger fra staten.</p>	<p>Myndighederne forvalter efter de til en hver tid gældende regler.</p> <p>Medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>Bæredygtigt Landbrug Peger ift. Bilag 1, "Rent vandmiljø" på nødvendigheden af at foretage en videnskabelig karakterisering af de forhold, der påvirker frigivelse og tilbageholdelse af fosfor på projektarealet ved hjælp af jordbundsanalyser.</p>	<p>I hvert projekt indgår afdækning af risiko for udledning af fosfor i forundersøgelsen. Hertil benyttes nyeste viden og beregningsværktøj stillet til rådighed fra forskere. Der gives kun tilsagn til projekter, hvor det vurderes, at fosforudledningen ikke vil have en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.</p> <p>Medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>Bæredygtigt Landbrug Mener, at det er en fejl, at point for projektparathed justeres.</p>	<p>Der er tale om en teknisk rettelse, hvor minimumpoint for projektparathed med MUFJO ændres fra 0 til 200, idet MUFJO-projekter med tilsagn netop er vurderet projektparate. Det er en fejl, at der tidligere har stået 0.</p> <p>Medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>KL Finder det positivt, at udbetaling kan ske i rater.</p>	<p>Medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.</p>

<p>KL Finder det positivt, at Miljøstyrelsen kan udbetale direkte til lodsejer.</p>	<p>Medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>KL Vurderer, at der er risiko for, at biodiversitet bliver nedprioriteret i projekter, der udfordres på omkostningseffektiviteten.</p>	<p>Vilkårene for biodiversitet påvirkes ikke med de foreslåede ændringer. Dog er det et ud af flere hensyn i alle projekter. Det bemærkes, at for at et projekt kan opnå en omkostningseffektivitet op til faktor to, er det en forudsætning, at projektet understøtter synergieffekter – herunder f.eks. biodiversitet.</p> <p>Medfører ikke ændring af bekendtgørelsen.</p>